

DEBRECZENI HIRLAP

Árjegyzék: Égész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 3 frt. 50 kr. egy óra 1 frt.
Megjelenik mindennap,
 vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő:
Ifj. Gily Ede.
 Kiadó s laptulajdonos:
Kutasi Imre

Szerkesztőség: Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelet).
 Kiadóhivatal: Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint).
 Hirdetések a legmérsékletesebb árszámítás mellett vétetnek fel.
Egyes szám 4 kr.

A vallásszabadság.

Debreczen, november 11.

Ideje, hogy a 19. század végén törvénykönyvünkbe igtassuk a vallás szabadságot! E szavakkal fejezte be a kormány részéről Wlassits Gyula és közoktatásügyi miniszter utolsó parlamenti vitáját azon hároméves alkotmányos küzdelemnek, mely mindvégig egyike lesz közéletünk békés forradalmi legnagyobbikának és legsikerültebbjének.

E küzdelem forrongásba hozta a nemzet egész társadalmát, annak minden osztályát, faját és felekezését. A reformok ellen emelt gátaikon tulesapott a közérzület áradatja s az előre törő és visszavert hullámok csapásai három kormányt döntöltek meg és szétlörték vagy anynyira megláztották a pártok kereteit, hogy egész alkotmányos életünk új alapokra fog inntentul helyezkedni.

A nagy küzdelemhez méltó a kivivott siker. Az egyéni szabadságnak legfontosabb és legbecsesebb tényezőjét a lelkiismeret, a meggyőződés, a gondolat szabadsága képezi. E szabadság elnyomása miatt s ennek kivivásáért folytak a civilizált nemzetek körében a leghosszabb és legvéresebb harcok. Hazánk történetének lapjain is nincs e jognak egyetlen biztosítéka, mely ne vérrel, vagy — az újabb korban — ne tartós és heves al-

kotmányos küzdelmek árán volna a papi hatalommal szövethetett cezarizmustól kicisikarva.

Annyi hatalmas befolyás és érdek az országban kívül s a polgárság körén belül állt utjában a lelkiismeret teljes felszabadításának, hogy még a nemzeti felbuzdulásnak, a fegyveres ellentállásnak nagy napjaiban, 1848-ban és kitért a végleges megoldása elől a törvényhozás, nehogy az önvédelem élet halál harcában a társadalmat s azzal a nemzet erejét megossza.

A lelkiismeret teljes felszabadításának problémája újabb alkotmányos életünk számára maradt örökül. Miként a tegnapi képviselőházi ülésen Wlassits kultuszminiszter az ő idézett beszédében helyesen kiemelte, a mostan végrevalahára szentesítés alá jövő javaslat az utóbbi 25 év alatt már a harmadik. „Eötvös József báró javaslatának — ugymond a miniszter — nem sikerült törvényerőre emelni a vallás szabad gyakorlását, pedig lehet mondani, hogy a lehető legnagyobb eszközökkel igyekezett ezt érvényesíteni s a vallás szabad gyakorlását törvényerőre emelni. Az 1875 ik évben a ház bizottságot küldött ki a vallás szabadságról szóló törvényjavaslat dolgában; ennek sem sikerült az!” Oly szellemóriásoknak kellett a küzdőterre lépniök, mint Wekerle,

Csáky és Szilágyi, hogy a nagy elvnek, magasztos eszmének megvalósítása a siker kilátásával, a győzelem reményével vétesék foganatba. És bár e heroszok a parlament óriási többségére támaszkodva az egész magyar nemzetnek impozánsan megnyilatkozó közérzületébe vethették meglábukat, bukniok kellett, mielőtt célhoz értek s a féltett lobogót utánuk jövő bajtársaik tüzhették ki a szerencsésen megvívott magaslatra.

Azonban a teljes vallásszabadság ideálját, azt, a mely az egyént teljesen függetleníti az állam gyámkodó befolyásától az ő lelkiismerete ügyeiben, még most sem valósíthattuk meg teljesen. Az elfogadott törvényjavaslat — miként Csáky Albin gróf a tegnapi ülésen hangsúlyozta — „biztosítja ugyan a lelkiismereti és vallásszabadság egyik fő posztulátumát, azt t. i. hogy ezentul senki sem lesz kénytelen vallásos lelkiismereti meggyőződése ellenére egy bevett, vagy törvényesen elismert felekezethez tartozni“, de a főrendiház módosításához képest, melybe tegnap a képviselőház is belenyugodott, 5 évig tartozik a kilépő az elhagyott felekezet terheihez járulni; azonkívül a gyermekek kötelező vallásoktatásában sincs megahyva a szülők teljesen szabad rendelkezési joga. Első tekintetben ez nagy csorba a vallásszabadság elveknek teljes

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

A tallókat.

A tallókat, gazost, ugart
 Összejárom:
 Csérgészgetek, veszni indult
 Őszi tájon.

Csörög, a mint rátaposok
 A harasztra,
 Félénk vadat messziről is
 Felriasztva.

Még körültem dereng az ősz
 Verőfénye;
 De árnya több — mint a heve,
 Mint a fénye.

Megnyugodtam böles természet
 Örök rendjén,
 Nyár multán a régi fényt hát
 Mért keresném?

Mért keresném hol a sok, sok
 Boldog óra?
 Lombatlan ág, üres fészek
 — Hallgat róla. . .

G-n.

Odette.

Irta: François de Nion.

Oh, milyen sokáig, mily szenvedélyvel és keserőséggel szerettem én magát, szólt Hugó mély hangon, melyet megremegtetett szívének heves dobogása.

Odette a keztyüivel babrált a kandalló mellett és kissé oldalvást fordította fejét, hogy egy pillantást vessen öltözetére a tükörbe.

Halvány őszi napsugár csillogott a garconlakás ablakain; a butorok a rajtuk heverő női ruhadarabok alatt kopottaknak, komoraknak látszottak. Egyik sarokban állott az előkészített kis villásreggeli a kerek üvegecskéikkel, melyeknek egyike topáz-, másika rubinszínű; a sandwichek tarka felületei, a hideg hal szeletei s az arany-sárga citromok az ezüst szamovár alatt olyan elszomorítóan banális csendéletet alkottak.

Hugó így folytatta:

— Oh, mikor ma reggel megkaptam sürgönyét! — mikor az imént belépett szobámba! — De mondja csak, hogy történt ez a dolog, miként érezte meg, hogy már-már minden érzés kihalt bennem, hogy van az, hogy éppen a legvégső kétségbeesésben kerestem föl? Hátralépett egy kissé és hosszasan nézte Odettet.

— Hadd csodáljam, hadd bamuljam még. Hiszen olyan régen nem láttam.

Odette még mindig a keztyüket gombolgatva, egyszerűen válaszolt;

— Igaz alig voltam Párisban házasságom óta.

A szó mélyre hatolt Hugó szívében.

— Eh, ne beszéljen erről! Mítsem akarok erről tudni!

És mély fájdalomtól gyötörve, így folytatta:

— Ön egy olyan embernek, ön Jancourtnak a felesége!

Odette mosolygott és Hugó vállára támasztotta kezét:

— Nos és az öné? — Vagy nem?

A szomszéd szoba nyitott ajtaja felé tekintett és hozzá tette:

— Már is háládatlan, tisztelt uram!

Hugó szenvedélyvel ragadta meg a lány kezeket.

— Oh, én háládatlan, én! — De ez nem ugyanaz a dolog!

Hugó udvariasan, figyelmesen szolgálta ki Odettet, beöntötte a teát, egy kis tejet kevervén bele s a poharakba vörös bort töltött.

— Mit gondol mikor meghallotta, hogy Jancourthez megyek feleségül?

— Hát mit gondoltam volna? Kegyed megengedte, hogy atyjától megkérjem a kezét s ő három izben visszautasított. Számomra csak a visszavonulás maradt . . . hat hónap mulva meghajlottam, hogy menyasszony lett . . .

Es ha mindjárt butának gondol is, meg kell mondanom, hogy mai napig sem tudom miért nem akart engem Montrau ur vejének?

Legalkalmasabb karácsonyi és újévi ajándékok férfiak részére,
SCHWARTZ DANIEL tájtékpipa üzletében
 kaphatók.

keresztülvitelében, de a törvényhozásnak meg kellett alkudni a multból örökölt s még mindig fennálló viszonyokkal. Az egyes hitközségek ma még oly fontos missziót teljesítik a kulturális haladásának, a nevelésnek, hogy az egyéni szabadhatározás ama korlátozása szükségessé mutatkozott a hitközségek stabilitásának biztosítása céljából és az a lehetőség sem volt kizárva, hogy a kiléphetés jogával egyes hitközségek tagjai nem meggyőződésük sugallatából, hanem azért fogják élni, hogy ama hitközség terheitől tömegesen menekülhessenek.

Ezen korlát mégis inkább csak anyagi mint erkölcsi s épen azért nem a lelkiismeretet terheli, bilincseli. Egyébként pedig az egyházpolitikai reformok egész sorozata, melynek a szóban levő része csak utolsó zárkövét képezi, abban találja rendkívüli fontosságát, hogy összes társadalmi intézményeink úgy vannak átalakítva, hogy a felekezeten kívül álló egyén ezután összes polgári jogait zavartalanul gyakorolhatja, annélkül, hogy felekezethez, vagy azok papjaira volna utalva. Ez a közelmúltnak korszakot alkotó vívmánya, míg a közel jövő feladata lesz ezen becses kincsek — megvédése.

Politikai hírek.

A képviselőház általános budgetvitájának.

A mozgalmassabb része a jövő hét folyamára esik. Hétfőre szorult ki az Ugron Gábor beszédének megtartása s határozati javaslatának beterjesztése. Kedden beszél Kossuth Ferenc és Péchy Tamás. Az utóbbi, úgy halljuk, a közjogi alapon álló pártok egyesülésének kérdésében jóval rezelvtalibb álláspontot helyezkedik, mint Szapáry gr. tette a multkor beszédében. A jövő hét folyamán kerül a szótás sora Apponyi Albert grófra is, aki a nemzeti párt kassai gyűlésére és ez alkalommal tartandó beszédére való tekintettel tartózkodott eddig a vitában való résztvevéstől.

Külföldiek anyakönyvezése.

Fölmerült kérdések alkalmából kijelen-

Odette kissé megvetőleg tekintett Hugóra. — Miért? — De én tudom, — kedves barátom: papa úgy találta, hogy kegyednek nincs elég vagyona.

— Micsoda? — Hiszen tizenötezer frank évi jövedelem van; önnök huszonötezer volt a hozomány, ugy-e bár?

— Azaz, hogy ezen kívül nekem is van tizenötezer frank jövedelemem.

— Látja ez még mindig harmincezer frank évi jövedelem lett volna, miből azok, a kik egymást szeretik, valahogy csak megélik... maga pedig szeret engem... Tehát? ...

— Atyám így szólt: „Soha sem fogom ehhez beleegyezésemet adni. Nem akarom, hogy nyomoruságban élj. — Jegyezd meg magadnak: a szerelem egyre kisebbedik, a szegénység egyre nagyobbodik. Te megszoktad a nagy költségeket, — ez igaz, — te soha sem tudnád a takarékoságot megszokni. Felemésztenétek mind azt, a mitek van, adóságot csinálnátok és azután... Soha sem adom beleegyezésemet.“ Mikor beláttam ezt, igyszóltam atyámhoz: „Ha nem lehetek annak a felesége, a kit szeretek, akkor legalább egy olyanhoz megyek férjhez, a ki nagyon gazdag, — legalább lesz egy kis kárpótlásom.“ Én férjhez mentem Jankourthoz, a ki el végre nekem nagyon kedves. — Odette!

— Hát azt akarná, hogy kiállhatatlan legyen? — Kösönöm szépen.

— Oh, az a nap, mikor férjhez ment! Mennyit szenvedtem akkor! — Soha nem tudná fölfogni azt a keserőséget, a nők nem

tette a belügyminiszter, hogy a külföldiek és a hazánk területén született vagy meghalt magyar állampolgárok anyakönyvezése közt csakis annyi a különbség, hogy a születési anyakönyvbe nem kell bejegyezni a külföldinek tekintendő gyermek vallását. Ami peddig amaz államok honosainak hazánkban való születését és halálzását illoti, amely államokkal a polgári állapotra vonatkozó okmányok kölcsönös kicserélése nézve szerződéses viszonyban állunk, ez eseteket a hozzá fölterjesztendő anyakönyvi kivonatok alapján a belügyminiszter hivatalból fogja közölni az illető államok kormányaival.

Országgyűlés.

Budapest, nov. 9.

A budgetvita mai negyedik napjának ma-san kiemelkedő eseménye volt Perczel Dezső belügyminiszter beszéde. A belügyminiszter gróf Szapáry Gyula tegnapielőtti beszédéhez fölött polemia alakjában nagyjelentőségű politikai nyilatkozatot tett.

A beszéd mély hatással volt az egész Háza. A többség lelkesen, zajosan helyeselt és az ellenzék is, amely pedig kezdetben meg lehetős nyugtalan hangulatban volt, láthatóan lefegyverezve a frappans érvek hosszú sora által, kénytelen volt kellő figyelemmel méltányolni az érdekes és objektív fejtegetéseket.

A nagyszabású beszéd messze kiható politikai esemény lett volna, ha az ülés végén hekövetkezett kínos incidens meg nem zavarja a Ház hangulatát.

Egy szélsőbali képviselőnek a hadügyminiszter házassági rendeletét illető interpellációja leirhatatlan jeleneteknek lett okozója. A miniszterelnökhöz, belügyminiszterhez és az igazságügyminiszterhez intézett interpellációra előbb báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter, azután báró Bánffy Dezső miniszterelnök felelt, aki válaszában az egész kormány szolidáris válaszában jelentette ki. Az interpelláló viszonzválasza felszólalására készítette Erdély Sándor igazságügyminisztert is, aki érdemleges válaszáat későbbre helyezte kiltásba.

A többség az elnök kérdésére már tudomásul is vette a miniszterelnök válaszáat, mikor Péchy Tamás a kérdés feltevését szótá tette, s erre következett egész sora a felszólalásoknak.

E közben óriási, egyre növekvő lármá-

értik ezeket a dolgokat. — Az a borzasztó éjszaka! Beesiptem a lányokkal!

— Nem hallgatna egy kicsit! Miért meséli ezt nekem!

Odette kérte Hugót, hogy üljön le és az ő kedves modorával társalgott tovább. Odette nem szerette a heves érzelmeket.

Figyeljen ide. Képzeld csak, a telet Saint-Pierreben töltöttem. Ez egy nagyon szép kastély az Ardenneban. Folytonosan volt nálunk társaság és gyönyörű vadászataink voltak. Ön tudja, hogy Jancourt fogatja egyike Franciaország legszebb fogatjainak...

— Látja ez egy olyan dolog, mely nekem teljesen mindegy.

— Ugyan miért? — nekem nem mindegy. — Ilyeténképen ezen a télen csak kétszer, háromszor jöttem Párisba, mindannyiszor csak futólag. Magát nem láthattam. Nem volt Párisban?

— Poitiersben voltam beteg anyámnál.

— Két hónapig Deuilleben voltunk... — oh, unalmas egy fészék! Saint-Pierre felé utazva, utba ejtettem Párist és meglátogattam magát. Nem volt ez kedves.

— Hogyan! Visszatér?

— Ma este, Hugó! de a telet Párisban töltöm, látjuk majd egymást.

— És Jancourt?

— Oh, meg vagyok győződve, hogy tet-szeni fog magának.

— Odette, pardon!... De mikor az imént jött, mikor... a legnagyobb boldogságban részesített, melyet csak remélhettem, azt hittem... — Mit?

Jól van! most látom, hogy teljesen ár-

kerekedett, az ellenzék zugott, tombolt, való-ságos fejvesztés látványát mutatta a Ház. Az elnök csöngetett, kapacitált, a miniszterek idegesen, nyugtalanul fészkelődtek helyükön; izgatott kiáltások és szitkozódások repültek egyik oldalról a másikra: és a Ház végre is felállással szavazta meg a kérdés fellevésének azt a módját, amelyet az elnök javasolt. A válasz fölött való szavazást pedig husz ellen-zéki képviselő kérelmére hétfőre halasztot-ták.

Külföld.

Lesz-e háború.

Róma, nov. 9. (Saját tudósítónktól.) Ide- való kormánykörökben azt hangoz atják, hogy Olaszország, Anglia és Oroszország és egyál-talán az összes európai hatalmak egyetértőleg fognak az az örmény kérdésben eljárni, ha a törökországi események újabb akciót tenné-nek szükségessé. Legközelebb egy ellenten-gernagy vezetése alatt három hajóból álló olasz flottát menesztenek a görög vizekbe.

Páris, nov. 9. (Saját tudósítónktól.) Az idevaló körök nem tartanak attól, hogy poli- tikai vagy pláne háborus bonyodalmak tá-madhatnának a törökországi eseményekből. — Ezek a körök sokkal inkább azt hangsúlyoz-zák, hogy a hármasszövetségi hatalmak e kérdésben Orosz- és Franciaországgal kar- öltve fognak operálni és hogy Anglia elszige- telten marad messze kikapó politikáról.

Páris, nov. 9. (Saját tudósítónktól.) Egy francia hajóraj, melynek csak deczemberben kellett volna leventai vizekre indulnia, ma pa-rancsot kapott, hogy haladéktalanul menjen oda. Azt hiszik, hogy a konstantinápolyi fran- czia állampolgárok érdekében történt. Török- országban a vallási fanatizmus következtében az izgatottság nőttön-nő. A szultán nem lesz képes a forradalmi mozgalom leküzdésére és már önmagát sem érzi biztonságban.

Egyiptom s az angolok.

Egyiptomot is kezdek az angolok boly- gatni. Oly ujitást sürgetnek, mely a benszü- lött népnél okvetlenül visszatetszést fog szülni, s a fial khidivnek helyzetét, mely különben sem nagyon kellemes, egy fokkal ismét ne- hezebbé fogja tenni. — Ugyan is azt sürgetik hogy a belföldi egyiptomi bíróságokat újjá szervezzék, valószínűleg azért, hogy nagyobb befolyást nyerjenek rájuk. — E belföldi bírósá- gok kizárólag benszülvöltek ügyeiben itél- keznek. A vegyes bíróságok, melyekben eu-

talmatlan vagyok? azt hittem, hogy az első szabad perczet arra használta föl, hogy hoz- zám jöjjön... — Ez igaz is...

— Hogy azt mondja nekem: „Vegyen el, vigyen magával; ne hagyjuk el egymást többé. A mit megtettem volna, mint fiatal leány, megteszem mint asszony...“

— Ön bolond, szegény barátom.

— Valóban!

— Azt akarná, hogy elhagyjam férjemet, hogy botrányt idézzek elő s ugy viselkedjem, mint... Hugó átkarolta Odete derekát.

— De hiszen szeret... te szeretsz...

— Hogyan élhetnénk mi egymás nélkül?

— Hogyan! — Látni fogjuk egymást legalább egy reményem. Minden contilliont együtt fogunk táncolni a télen.

Odette lesütötte szeméit és összeszorított ajakkal, mintha szegyelne magát, így szólt:

— Igérem neked. — És a férje?

A férjem? Hiszen már mondtam, hogy egész jól megférnek majd egymással.

— De ő szerelemből vett téged feleségül, ő szeret...

Odette megértette, elpirult, mintha illet- lenséget mondott volna.

Hugó izgatottan mondá:

— Nem akarok osztozkodni.

— Fölállott! Odette az önmegadás édes mozdulatával Hugó mellére hajtotta fejét.

Hugó lehajolva belehelte a szöke fűrtök illa- tát. Odette érezte a hatalmas lelki mozgal- mat parancsoló erejét és minden ellentállá- s- nak vége volt.

— Ne beszélj badarságokat, Hugó! — mondá,

rópa földi Ang lyás d. g. szell kem folya golo kitu

mére hód szer növe rend fogn 140.0 mely épiter

nak állits mány nek d gand kálko nyös leniur

hirad még olvasi nyuga sheha ramar

minis azzal népis

ánk, gond lást k istápo

volt a mes j temén magál kezdte az olv század

maga ezek a nepsé

ritmus rályok csapsz

borozó ráfekü magya

sári ne rimuso fényüz

kevély ról, az a burg

ponált rokka szájról

M a kele nagy

szép M szló é Mánko

bibliku zak m Háрма

nek ir szük S történe

mely f nak, m K üzérked

rópaiak is részt vesznek, benszülöttek és külföldiek közt felmerült ügyeket intézik el. — Angliának ezekre természetesen nagy befolyása van, de annál kevesebb amazokra, pedig azok ápolják a rája nézve veszedelmes szellemet, amennyiben nagy részben a mehekeme, a mohamedán-vallási bíróság által befolyásoltatnak. — Ez a szellem pedig az angolokat gyűlöli s szeretné őket minél előbb kituszkolni Egyiptomból.

A japáni katonaság.

A japánok katonai szervezkedése óriási méreteket ölt. A hadsereg létszámát az újabb hadosztályok szaporításával csaknem megkétszerezték. — A tervezett új szervezés által növekedő költségek jelentékenyek. A hadügyi rendes kiadások évente 26.000.000 forinttal fognak emelkedni. Mint rendkívüli kiadás még 140.000.000 forint szerepel a költségvetésben, mely összeggel új építményeket fognak építeni.

Népkönyvtárak.

Országszerte mozgalom indult meg, melynek az a célja, hogy minél több községben állítsanak fel könyvtárakat. Sőt maga a kormány is pártolja ezt a jóravaló eszmét, melynek országos hírű férfiak csinálnak prompandát, kiknek nemes fáradozása azon munkálkodik, hogy a nemzet belátva ennek előnyös voltát, az ige testté legyen már a millennium alkalmával.

Evről-évre szomorú az a statisztika, mely hiralással van arról, hogy Magyarországon még mily sok azoknak a száma, kik írni s olvasni nem tudnak. S ha e számokat a nyugat többi népeinek hasonló adataival összehasonlítjuk, sajnosan kell belátnunk hátramaradottságunkat.

Ez indítja a vallás és közoktatásügyi minisztert arra, hogy az ezredéves fennállást azzal akarja dokumentálni, hogy nagyszámu népiszkolót állít fel.

Igen nagy haszon háramlik ez által reánk, csak arról feledkezünk meg, hogy nem gondoskodunk arról, hogy az itt nyert tanulást későbbre is iparkodjunk fenntartani és istápolni.

Pedig a magyar nép mindig fogékony volt a behatások iránt, mutatja azt sok nemes jellemvonása, szépen kibővült mesegyűjteménye és költészete. Ős eredeti forrást rejt magában, melyet csak a legújabb időkben kezdtek észrevenni és méltányolni. És mégis az olvasmány dolgában ma szegényebb, mint századok előtt.

A régebbi időkben meg volt a népnek a maga dalnoki rendje: a hegedősök. Ott voltak ezek a hatalmas főurak asztalainál s az ünnepek alkalmával ezek énekelték dallamos ritmusokban vitézeink hősi tetteit, a nagy királyok életét, a legendákat, ott voltak ezek a csapszékében s mulattatták bordalokkal a borozó közönséget. A hegedősök nyirettyűje ráfeküdt a hurra és sokszor sirva vigadott a magyar. A várpiacokon hallgatta őket a városi nép s nevettek a balszokásokat kigunyoló rimuson, mulattott a balgatag, gyáva férjéről, fényűző asszonyokról, a bámész parasztról, a kevély potrohos polgárról, a veszekedő kofáról, az adószedőről, a hasított kabátu olaszról, a burgundi aranyműves szép feleségéről komponált gunydalokon. S a fonóban azután a rokka vidám pergése mellett, hogy szállott szájról-szájra a mese, az ének, a dal!

Majd a könyvnyomtatással megindultak a keleti és nyugati mesék és szép históriák nagy utjukra s a ponyván találta a nép a szép Magelóna történetét, Argirus királyfiáról szóló éneket, Salamon és Markalf históriáját Mánkocsi Istvánna kalandjait, ott volt a biblikus költészet bő terméke s a parasztházak mestergerendáin ott pihent Hallernak a Hármaskönyve. Ezek voltak a mi népünknek irodalmi táplálékai s ha még hozzá veszünk Szigvárt és Kartigám érzékeny klastromi történetét, készen vagyunk azzal az indeksszel, mely forrásait képezte azoknak a históriáknak, melyeken még anyáinkat nevelték fel.

Később a ponyvairódalom elposványodott, üzérkedő kezek nyultak oda is s az irodalmi

nívó nem volt nagyobb, mi megütötte a Komáromi Kalendárium becsét vagy a Kucsuj-Kákucs-Csiksicz és Belevendi-Bikficz mulatságos históriáját.

Komolyabb mű, mely a nemzet szívébe, lelkébe nyúlt volna bele, alig volt s a nevelés és művelődés helyett az összetakolt fércművek nagy serege a szegény dolgos népnek megtakarított filléreirehöz appellált.

Itt már az ideje, hogy komolyan számot vessünk s népünket lássuk el szellemi táplálékkal, mely üzérkedő világunk anyagias gondolkodása mellett szívet nemesít, lelket művel, aggódó szeretettel őrizzük meg nemzetiségét, nyelvét, gondolkodásmódját. Adjuk kezébe nemzetétörténetének jól megírt lapjait, hogy azok fenséges tradícióiból lelkesedést merítsen, adjuk kezébe szépirodalmi műveket, melyekben a nemzeti Génius domborodik ki, adjuk a kezébe népszerű tudományos műveket, hogy abból okuljon és tanuljon és ne féljen a betűtől, a melytől elriaszította már a váltó, a katonakönyv s az adókönyveske.

Az illetékes körök gondolkozzanak komolyan érdeméről s ha az eszme komoly alakot ölt s a megvalósulás stádiumába jut, ügy forduljanak az országos muzeum- és könyvtárbizottsághoz, hennan mindenre nézve bő és készséges felvilágosítást nyerne.

A műveltség létkérdés már Európában s a második ezredévben ne a nyers erővel, hanem a műveltség magas fokával hódítsuk.

Ne Pató Pál, hanem a nemzet Geniusza örökjék felettünk.

—s.

Irodalom.

▲ Az „Uj Idők“ Herczeg Ferencz lapjának 47. száma a következő tartalommal jelent meg. A harmadik emeleten, költemény Nőré Istvántól. — Bornabás története, elbeszélés Rákosi Viktortól. — Megy a golya, költemény Beöthy Lászlótól Neogrady Antal hatonczimű képéhez. — Harmadik csemetés jelenet, irta: Tábori Róbert. — Blaháné szülőháza Lörinczy Gyórtól. — Szent Péter esernyője, Mikszáth Kálmántól. — Billróth a zenéről. — Az új miniszter, irta: Mikszáth Kálmán. — Vasparipás ezredek. — Számos aktuális apróság és rajz. A kiadóhivatal bárkinek kívánatra ingyen küld matavány-számot.

Vidék.

— Szabolcsvármegye tisztujtása. Szabolcsvármegye törvényhatósági bizottsága legutóbbi gyűlésén tudvalevőleg a miniszteri leirat folytán folyó évi december 17-ére határozta az általános tisztujtás megtartását. E tisztujtásra vonatkozólag Kállay András főispán a pályázatot már kihirdette. A választás utján betöltendő állások a következők: alispán, főjegyző, I-ső aljegyző, II-od aljegyző, III-ad aljegyző, IV-ed aljegyző, főügyész, alügyész, főpénztárnok, árvaszéki elnök, öt árvaszéki ülnök, árvaszéki jegyző, hét főtisztgábiró és nyolcz szolgábiró, összesen 31 állás. A pályázati kérvények folyó évi december hó első napjáig a főispánhoz nyújtandók be. Azok a pályázók, kik jelenleg is Szabolcsvármegye törvényhatóságánál szolgálatban vannak — s jövőre is a jelenlegi alkalmazásoknak megfelelő közigazgatási szakhoz tartozó állásra pályáznak — okmányaik bemutatásától fel vannak mentve.

— Anyakönyvvezető hiány. Nyiregyházi levelezőnk írja, hogy az ottani anyakönyvi hivatalnak olyan sok dolga akad napról-napra, hogy az eddig kinevezett tisztviselők nem képesek megfelelni a kötelességeiknek. A hivatal felterjesztést intézett a megyéhez, ahonnan a belügyminisztériumot értesítették az esetről és az anyakönyvi hivatalnak önállósítását kérelmezték.

— Elfogott sikkasztó. A nagyváradi rendőrség tegnap hajnalban jó fogást tett. Elcsipte a bécsi Wiener Leopold cég irodájában alkalmazva volt Königstein Dávidot, ki főnöke kárára e hó 2-án 1450 ftot sikkasztott el és a pénzzel Bécsből megszökött. A nagyváradi rendőrkapitányság e hó 4-én a bécsi rendőrségtől távirati értesítést

kapott, hogy Königstein Dávid bisenzi (Morvaország) születésű 25 éves irodai alkalmazott 1450 ft sikkasztása után november 2-án Bécsből eltűnt és miután azelőtt Nagyváradon állomásozott mint őrmester a 15. huszárezredben, valószínűleg erre vette útját. Távirat vétele után ifj. Rimler Károly rendőrfőkapitány megindította a nyomozást és azzal Faludi őrmestert bizta meg, Faludi a legnagyobb titokban teljesítette megbízását, mely tegnap hajnalban a sikkasztó elfogatására vezetett.

Egyről-másról.

Egy boldog menyasszony.

I.

Kedves Melanie! Tudod, hogy az esküvőnk decemberre volt kitűzve, most azonban hirtelen változás állt be az eredeti tervben. A vőlegényem nem akar tovább várni s kijelentette, hogy ha már nem is lehet december elseje előtt megesküdni, de november 15-ig mindenesetre férjem akar lenni.

Természetesen szabadkozom ez újabb terv ellen, de hiába. Nem akart engedni. Adtam a daczosat amiért, hogy ebben az első dologban is ellenkezik velem — de ez csak komédia volt, mert magamban úgy örültem ennek a segítségnek. Hiszen ez a legvilágosabb jele az én Aladárom nagy szerelmének! Azt a néhány hetet sem akarja bevárni, mentül hamarabb a magáénak akar tudni. Oh milyen boldogság ez! Nem is tudnék magamnak nagyobbat képzelni. Látod ez az igazi nagy szerelem! Ez az, melyről manapság már olyan kevés embernek van fogalma.

Csak az aggaszt, hogy a tata nem akar engedni. Ő elhatározta, hogy decemberben lesz az esküvő és akkor kell lenni. A tata pedig tudod, hogy milyen hajthatatlan az üzleti terminusokban. Es ehhez is ragaszkodik, mintha bizony ez is üzlet lenne, nálunk is, mint a többieknel.

De persze ő nem ismeri úgy Aladart, mint én. Ő még mindig azt akarja a fejembe verni, hogy bizony Aladáról is csak üzlettárs lesz, ha a veje lesz.

Egy jó nemesi név lendületet ad a firmának. No bizony mintha mi, már tudniillik én és ő, törődünk most a firmával.

Tehát kedves Melanie, újból figyelmedbe ajánlom, hogy az esküvőnk hamarabb lesz és kérlek úgy készülj, hogy a ruhád akkorára kész legyen Legközelebb megírom a pontos terminust, csak a papát meg tudjuk hajlítani . . . Őlel: Matild, a legboldogabb menyasszony.

II.

Pajtás! Megkaptam a leveledet! Szomorú hír volt biz' az! Egész elfeledkeztem arról a rongyos tizezer forintos váltóról: S ez a gazember csakugyan nem akarja prolongálni! Botrány! Akkor ki kell fizetni. Ki is fogjuk. Az esküvőm hamarabb meg lesz. A kis pénészvirággal csak boldogulok, de az öreg, az sehogysé akar sietni! Az ördög tudja mi bujt bele! No de muszáj neki, mert a pénznek akkorára meg kell lenni.

Barátod: Aladár.

III.

Kedves Melanie! nov. 15-én esküszünk örök hűséget Oh, milyen boldog is vagyok. csak azt nem értem, hogy a tata ma, mikor Aladárnak megígérte, hogy a terminust előbbre tesszük — azután mikor Aladár elment, miért mondta nekem, hogy a vőlegényemet most kezdi szeretni. Bizonyára azért, mert ebből, hogy siettetni az esküvőt, ő is látja, hogy mennyire szeret . . .

IV.

Végre megvan. 15-én. Tizedikén nálam lesz a pénz. Az öreget meguyertem. Először azt hittem, hogy haragudni fog reám, mikor kirukkoltam, hogy tizedikén ki kell fizetnem egy tizezer forintos váltómat s ezért kell sietnem — de ő ahelyett keblére ölelt s azt mondta, hogy most már a fiának ismer el.

— Miért? — kérdeztem.

— Miért, miért? hát azért — úgy mond — mert végre felemelkedtem a házasság eszményi magaslatára s kezdek őszinte lenni az apósomhoz. . .

Julius.

A tüzoltók házszenelése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, november. 10.

Végre megtörtént! Olyan hosszú vajudás után megérte a debreczeni önkéntes tüzoltó egyesület leghőbb vágyát, hogy kitűnően berendezett laktanyájában a mai előrehaladott tüzoltói viszonyoknak megfelelőleg szervezkedve, tegnap délelőtt emelt fővel mutatkozhatott be intra muros is a megjelent nagyszámu intelligens közönségnek.

Tegnap délelőtt tartotta meg az önkéntes tüzoltó testület új laktanyájának házszenelési ünnepélyét, bemutatva egyuttal a hivatásos tüzoltók kiképzésének eredményét is.

Az ünnepélyről tudósítók az alábbiakban számol be:

A gyakorlatok.

Az új tüzoltó laktanya meglepő csinnal és a követelményeknek megfelelően van berendezve s a tegnapi ünnepélyen megjelent közönség arról az elismerés hangján szólott. Tágas és tiszta udvara gyakorlatok végzésére igen alkalmas s ugyanezen célú szolgálja az udvar jobb oldalán felépített három emeletes másház is. A kocsiszinek, az istálló szintén a lehető legjobbak.

Az ünnepélyre már kevéssel tíz óra előtt gyülekezni kezdtek a meghívott vendégek s az udvaron felállított széksorokat csakhamar betöltötték. Ott láttuk G ö r g e y és B i r ó ezredeseket, dr. K i r á l y Ferencz országgyűlési képviselőt a kik rendkívül érdeklődéssel tekintették meg az összes helyiségeket, L e n g y e l Imre, F u m a g a l l i és B o c z k ó Samuel rendőrfőkapitány, a tüzoltó testület egykori kitűnő vezetőit, K i r á l y Gyula, K ö r n e r Adolf és V e c s e y Imre tanácsnokokat, S t a h l Géza főmérnököt, S z a b ó Kálán polgármesteri titkárt, S t e i n f e l d Antalt, B e r g e r Jenőt, O r m ó d y Lajost, S z ü c s Mihályt, N a g y Ferenczet, valamint az érdeklődők nagy számát.

Pontban tíz órakor kezdette meg a hivatásos tüzoltók szakasza, P u b l i k Ernő helyettes főparancsnok vezetése alatt gyakorlatokat, melyek mindegyikét elismerésre méltó precizitással, ügyesen s szépen adtak elő. Valamennyi bemutatott gyakorlat egyrészt a kitűnő kiképzésről, másrészt pedig a tüzoltók ügyességéről s szorgalmáról tettek tanúságot.

S z i k s z a y Gyula főparancsnokot, P u b l i k Ernő helyettesét, valamint a tisztikart illeti meg az elismerés a kiképzésért. — Valóban kitűnőbb, ügybuzgóbb s agilisebb ember nem álhatott volna a debreczeni önkéntes tüzoltó testület élén, mint S z i k s z a y Gyula, ki igazán a szívében viseli a tüzoltó testület sorsát s minden lehető elkövet annak minél magasabb — nivóra emelése érdekében.

Szabad gyakorlatokkal kezdték meg a gyakorlatozást s utána a gépek iskola szerelését, valamint tüzjelzés melletti gyors szerelését mutatták be, valamint egy tüzhöz való kivonulást is eszközöltek s a bevonulás utáni gyors leszerelést.

A másházban a létrákkal végzet gyakorlatok, a köteleken való leereszkedés, s a mentő ponyva alkalmazása szintén igen szépen sikerültek. Egy tüzoltó a harmadik emeletről ugrott le a ponyvába, a nélkül, hogy a legkisebb sérülést is szenvedte volna. Bemutatta K a t o n k a Dezső őparancsnok a kihu-

zott kötel segítségével egy égő házban levő gyermek megmentését.

Végül a „Magirus” féle hatalmas toló létrát mutatták be, mely valóban bámulatra méltóképen alkalmazható bármely keskeny utcában is, harmincz méteren felüli magasságig.

Tizenkét óra felé értek véget a gyakorlatok, jelen voltak elismerésükül kísérvé, kik ezután a laktanyát megtekintve eltávoztak.

A bankett

A délelőtti vizsgát este bankett követte a laktanya baloldali épület szárnyában e czélra külön feldisített helyiségében.

Az igazán kitűnő, magyaros vacsorát két teremben hordták fel; az egyikben a meghívott vendégek, a míg a másikban a tüzoltó testület tagjai foglaltak helyet.

Hét órára az udvart kivilágították s a szabadban már elkészült a malacztokány és borju pörkölt.

A vendégek fél nyolcz órakor vonultak be a terembe, az asztalfőn S i m o n f f y Imre királyi tanácsos, polgármester ült, balra mellette G ö r g e y ezredes, jobbról pedig L e n g y e l Imre foglaltak helyet; ott voltak továbbá B o c z k ó Samuel rendőrfőkapitány, K i r á l y Gyula és H a j d u Gyula tanácsnokok, S z a b ó József főszámvevő, M á r k Endre, C s a t t h Zsigmond, B e r g e r Jenő, J u h á s z Ignác, S z a b ó Kálán stb.

Az első felköszöntőt S z i k s z a y Gyula főparancsnok mondta a jelen volt vendégeknek, utána L e n g y e l Imre a polgármestert éltette, S i m o n f f y Imre királyi tanácsos, polgármester mondott ezután pohárköszöntőt, majd H a j d u Gyula tanácsnok éltette a honvédség megjelent képviselőjét, G ö r g e y ezredest, a ki viszont a polgárságot éltette. Számos pohárköszöntőt mondtak még, a társaság kitűnő hangulatban csaknem éjfélig együtt maradt.

Egyház és iskola.

** A debreczeni papválasztás ügye. Hosszas, elkeseredett küzdelmek előzték meg — mint olvasóink emlékezhetnek — a néhai K. T ó t h Mihály halálával megüresedett lelkei állás betöltését. A szeptember 15-iki választáson a presbyterium jelöltjének, M i t r o v i c s Gyulának neve került ki az urnából győztesen, miután a S z e l e párt nem volt képes ellensúlyozni M i t r o v i c s híveinek erőszakoskodását s az egyházi törvényeket sértő visszaéléseit. A választás elmúltával a S z e l e pártiak a választás ellen fellebezéssel éltek, a melyet a presbyterium mint annak idején megirtuk fomahibák miatt elvetett, D á v i d h á z y János esperes azonban a választás ügyében elrendelte a vizsgálatot. A S z e l e párt vezérifjai tegnap délelőtt értekezletet tartottak, a melyen a fellebezés fenntartását kimondták. A vizsgálatot F r á t e r Barna egyházmegyei tanácsbíró és B i e b e r József egyházmegyei jegyző vezetik s annak megejtését f. hó 26-ára tűzték ki, a mikorra az idézéseket az érdekelt feleknek szét is küldték.

** Egyházmegyei közgyűlés. E hónap 19-én tartja meg az alsó száboics-hajduvidéki ev. református egyházmegye közgyűlését a vármegyháza nagytanács termében, a mikor egyuttal az ujonnan megválasztott esperes beiktatási ünnepélye is végre fog menni. Elnökölni a közgyűlésen gróf D é g e n f e l d József főispán és egyházi részről S z e r e m l e y József fog, a kit azonban betegsége miatt majd helyettesíteni kell. A megállapított közgyűlési tárgysorozat a következő: Elnöki megnyitó; jelentés az esperes választásra elrendelt szavazás eredményéről; a megválasztott esperes eskütetele és székfoglalója; az esperes választás folytán üresedésbe jött tisztségek betöltése és pedig a) bizottság az esperesi hivatal iratainak átvételére és átadására; b) szavazás elrendelése egy egyházi tanácsbírói állásra; c) közigazgatási és lelkészgyámintezési pénztár-

nok választása; d) az időszakos tanácsba egy egyházi póttag választása; e) a tanügyi bizottságba egy egyházi tag választása; f) a közalapi bizottságba egy jegyző és g) az egyházkerületbe egy egyházi pótképviselő választása; a számvizsgáló bizottságnak a pénztárnok választás eredményéhez képest leendő kiképzése és végül a debreczeni ev. református felsőbb leányiskola internátusára tett alapítványok felvételi szabályzata. Az egyházmegye bírósága a T ó t h Mihály nánási és L e n d v a y Sándor balmaz-ujvárosi tanítók fegyelmi ügyét fogja tárgyalni.

Városi ügyek.

☛ Közigazgatási bejárás az üzletvezető-ségnél. A kereskedelmi miniszter ma értesítette városunk törvényhatóságát, hogy az üzletvezetőség átköltözése alkalmából a távirtdal vonalok áthelyezésére vonatkozó közigazgatási bejárást nov. 15-ikére tűzte ki, melyre kéri a város közönségét, hogy képviseltesse magát.

☛ Az anyakönyvvezető és helyettese. Egy alispán fölterjesztése folytán mihez tartás végett kijelentette a belügyminiszter, hogy ama szükség mérvét, hol és mennyiben kell az anyakönyvvezető helyetteseknek az anyakönyvvezető mellett állandóan működnie, a tapasztalt körülmények állapítják meg, — a z t t e h á t a l a k o s s á g meghatározott számához kötni nem lehet. Hozzá tette a miniszter, hogy az anyakönyvvezetői teendőknél az anyakönyvvezető és állandóan működő helyettese között munkakörök szerint való megosztása kérdésében az anyakönyvvezető saját belátása szerint intézkedik s ily intézkedései nem igényelnek külön jóváhagyást; a felügyelő hatóságoknak azonban természetesen joguk és kötelességük az anyakönyvvezető működését ebben a tekintetben is ellenőrizni.

☛ Házaló kereskedők eltiltása. A kereskedelmi miniszter körrendeletileg tudatja a hatóságokkal, hogy Jászberény rendezett tanácsu város azon szabályrendeletét, mely által nevezett város területén a házaló kereskedők eltiltott — jóváhagyta. Ezen eltiltás által azonban a házalási szabályok 17 §-ában bizonyos vidékek lakóinak biztosított jog nem érintetnek.

☛ Meghalt a király, éljen a király. F e s t e t i t s Andor volt földmivelésügyi miniszter ma kezdte meg bucsuzó leiratát a városhoz, ugyanekkor érkezett D a r á n y i Ignác új földmivelésügyi miniszter beköszöntő átirata is, melyben a városi hatóságok kéri, hogy nagy munkájában támogassa őt.

SPORT.

☒ Vadászat Uj-Fehértón. Tegnap reggel C s a n a k János új-fehértői birtokán sikerült vadliba vadászatot rendezett egy debreczeniekből álló vadásztársaság, a melyben a házi gazdán kívül Dr. L o s o n e z y Almos megyei főorvos, W e s z p r é m y Zoltán th. főjegyző és gróf D é g e n f e l d Pál vettek részt. A délre befejezett vadászatnak nyolcz vadliba s nagy számu vadruza lett az eredménye. Délben a társaság visszatért városunkba.

Mulatságok.

☒ A kereskedő ifjak dalestálve. A helybeli kereskedő ifjak önképző egyesületének dalköre fényesen sikerült estélyt rendezett szombaton este a „Margit” fürdő disztermében. A nagyszámu, intelligens közönség a törekvő dalárok csaknem minden énekszámát megújráztatta. A hangverseny végeztével tánc következett, a mely egészen a késő reggeli óráig eltartott.

☒ Az iparos ifjak táncestélye. Az iparos ifjusági önképző egyesület vigalmi bizottságának ügyes elnöke K i s s Sándor ismét fényes tanujelét adta annak, hogy kitűnően ért a mulatságok rendezéséhez. A tegnapi esti közönséget hozott össze, hogy bizony a „Korona” táncsterme szűknek bizonyult annak

befogad
esora e
Pál v
Vacsor
egész
jókede
lett. A
kitűnő
kifárad
volt hó
A s s z
Istvánn
Mihály
Bányai
Károly
Nagy
György
Dezsi S
rina M
Nagy I
dorné,
Sándor
Szabó C
né, Lov
Ferencz
Menyhá
Sándor
Menyhá
Oláh Ir
Róza, M
nyai Es
rika, N
Nagy J
Dezsi P
Nagy M
Lilla, C
Vilma, C
és Zsuzs
Kriszka
Róza stl

A l
üldött tá
várható :

— Boras,

A gazda
libakat.
van ven

—
17-én az
szálló fő
melyre a
párt elnö
tása, vár
reczen,
Imre pár

—
Ma délel
igazgatás
vármegye
R á s ó C
sőbb gró
nőklele a
gatási é
ülésen a
holnapi s

—
landó veg
előtt —
v i l l o n
g e n f e
ezredesek
ról előáll
horvód h
esátottak
gyelés cz
gyalogez
ról elővez

—
piros virá
dudolhatt
máshoz s
falombok,
minden ré
be édes!

befogadására. A táncmulatságot társas vacsora előzte meg, az izletes ételek Péter Pál vendéglős kitűnő konyhájára vallanak. Vacsora után a fiatalság tánczra perdült s egész kivilágos virradtig folyt az fesztelen jókedvvel Veress Tóni kitűnő zenéje mellett. A szünóra alatt csuportörés volt, a mely kitűnő mulattatására szolgált a táncz hevében kifáradt fiatalságnak. A mulatságon jelen volt hölgyek névsorát az alábbiakban adjuk: **A s s z o n y o k:** Fényes Gáborné, Kecskés Istvánné, Krón Józsefné, Heller Józsefné, Sári Mihályné, Molnár Józsefné, Borzsás Sándorné, Bányai Sándorné, Bot Jánosné, Szathmáry Károlyné, Tóth Jánosné, Horváth Istvánné, Nagy Jánosné, Mikó Józsefné, Madarasi Györgyné, Király Sándorné, Szalai Józsefné, Dézsi Sándorné, Baranyi Györgyné, özv. Surina Mihályné, özv. Radetzky Józsefné, özv. Nagy Istvánné, Imre Gáborné, Cserép Sándorné, Nagy Sándorné, Kállai Istvánné, Konez Sándorné, Szemere Sándorné, Szabó Istvánné, Szabó Gyuláné, Takács Pálné, Tulnik Józsefné, Lovász Mihályné, Bartók Istvánné, Csikes Ferenczné, Balla Istvánné, Madarász Gyuláné, Menyhártné, Péntes Mihályné, özv. Halász Sándorné. **L e á n y o k:** Fülöp Mariska, Menyhárt Róza, Cziczó Róza, Aczél Mariska, Oláh Irma, Weber Lidia, Kecskés Anna, Saáry Róza, Molnár Mariska, Kertész Eszti, Bányai Eszti, Szathmári Emma, Horváth Mariska, Nagy Róza és Eszti, Mikó Eszti, Nagy Juliska, Király Eszti, Szabó Juliska, Dézsi Piroska, Baranyi Juliska, Surina Gizella, Nagy Mariska és Eszti, Radetzky Emma és Lilla, Cserép Erzsike, Nagy Róza, Konez Vilma, Szemere Bella, Szabó Eszti, Zsófia és Zsuzsika, Tulnik Mariska, Lőrincz Anna, Krizsek nővérek, Bartók Juliska és Szőke Róza stb.

NAPI HIREK.

Debreczen, nov. 11.

Időjárás.

A központi meteorológiai intézetnek Debreczenbe küldött távirati jelentése szerint a következő időjárás várható:

— November 11. —

— Boras, — Enyhe, — Jelentékeny csapadék nélkül. —

— **Nárton napja.** Ma van Márton napja. A gazdasszonyok ilyenkor ölik le a tömött libákat. Régi szokáshoz híven ma sok háznál van vendégség, ebből az alkalomból.

— **A debreczeni szabadelvűpárt felyő hó 17-én azaz vásárnap d. e. 10 órakor a Bika szálló földszinti éttermében közgyűlést tart,** melyre a párt tagok meghívotnak. Tárgyak: párt elnök, intéző bizottsági tagok megválasztása, városi bizottsági tagok kijelölése. Debreczen, 1895. november 3-án. **L e n g y e l** Imre pártelnök helyettes.

— **Közigazgatási bizottsági ülés a megyénél.** Ma délelőtti tartotta meg Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága rendes havi ülését a vármegyháza nagy tanácstermében kezdetben **R á s ó** Gyula kir. tanácsos, alispán, majd később gróf **D é g e n f e l d** József főispán elnöke alatt. A vármegye mult havi közigazgatási életére vonatkozólag olvasták fel az ülésen a jelentéseket, a melyekről napunk holnapi számában részletesen megemlékezünk.

— **Katonai felülvizsgálat.** A katonai állandó vegyes felülvizsgáló bizottság ma délelőtti — a mint azt előre jeleztük — a „P a v i l l o n” laktanyában ülést tartott gróf **D é g e n f e l d** József **S u v i c h** és **G ö r g e y** ezredesek elnöke alatt. A honvédség részéről előállított egy embert elbocsátották: a 2 ik honvéd huszárezred hat emberéből 3 at elbocsátottak, kettő tovább szolgál s egyet megfigyelés céljából a kórházba visznek; a 39 ik gyalogezred részéről elővezetett 2, a méntelepről elővezett 1 embert elbocsátottak.

— **Rózsatemetés.** Rózs-rózsá-rózsát, piros piros virág rajta! . . . ah, mikor még ezt dudolhatták a szerelmesek! Mikor még egymáshoz simulva suttogták, lágyan édesen a falombok, mikor virággillat öntözte a sétatér minden részecskéjét? Be szép volt az akkor, be édes! A rózsakörönd színes lakói, akkor

voltak virágzásuk teljes pompájában. Azután egyenként kezdtek hullongani a szirmaik, az utoljára maradottakat már erőszakkal tépték a szél s ott maradt pusztán a sok-sok rózsaszál, — virágtalan. Most már ezeket is temetik, a kertész gondos keze lehajtja őket az anyaföldbe, hogy ott éljék át a telet, álmódosva vapiényes, rügybontó tavaszról.

— **Egy kis regény.** Egész nap dolgozott a zakatoló varrógép felé hajolva, de a déli korzót sohasem mulasztotta el. Ott járt ő is a gazdag kisasszonyok között, nem egynek szenzációs toilletje az ő munkás (ujjacska) közül kerültek ki s bizony az arany ifjuság csak őt nézte, csak ő utána epedett: a kis szőke hamupipőke, a kis varró leány után. Mikor aztán a déli sétáról, a fény, a gazdagság, a csáb közepéből hazatért szegényes otthonába, mily szép meséket mesélhetett neki a gép zakatolása! . . . Mesélt pompáról, rajongó szerelemről, uevarló seregről, mely életét adja urhölgyének egy mosolyáért. Hiszen ez minden hamupipőke álma. . . Es úgy látszik, hogy álma megvalósult! Tegnap óta a kis varróleány eltűnt és — úgy mondják — eltűnt jeunesse d'ore egyik ifju tagja is Most talán boldog. Megszületett a demi — monde, de meghalt a hamupipőke!

— **Keresztül ment rajta a szekér.** Csaknem végzetessé válható szerencsétlenség történt ma reggel a Kossuth utca végén. Valamely közeli faluba való duhaj legény hajtott a városból kifelé, teljesen szabadjára engedve a lovakat. A kocsi előtt egy kis fiu akart keresztül haladni és ez sikerül, is neki, ha a kocsion túl el nem csuszik. A nekieresztett lovakat a vigyázatlan kocsis nem volt képes megfékezni és a kocsit keresztül ragadták a kis fiun. Szerencsére a lovak és a kocsi is úgy haladtak át a kis fiun, hogy annak csudálatosképen semmi baja sem történt. A körül állók rémületén és a kis fiu ijedtségén kívül egyéb baja nem történt. A falusi kocsis is megjéjdt és még jobban neki eresztette a lovakat. Sikerült is neki elmenekülni.

— **Eltűnt látszó.** Tegnap este a színházban az emeleti zártszék baloldali jegyszédőnél egy fiatal nr egy látszót tévedésből elvitt. A jegyszédőné kéri azt a mai nap folyamán visszaszolgáltatni, miután az illető nevét tudja, esetleg a nyilvánosság tudomására fogja hozni.

Rendőri hírek.

? **Vakmerő rabló támadás.** Egy elvetemül gonosz tevő vakmerő rablótámadást követett el szombaton este. Reggel bejött Debreczenbe H.-Böszörményből **C s o b á n** Mihályné ottani szegény napszámos asszony, hogy el dja gyümölcs termését, a melyet egész nyáron keresztül, nagy fáradsággal termesztett. El is ment a Hatvan utcai gyümölcs piacra, ahol egész napon keresztül árult; estére járt már az idő, amikor a szegény asszony szállásól gondolkozott Egy 18-20 év körüli suhancz megszólította az asszonyt és vállalkozott rá, hogy ő majd el vezeti egy jó szállásra. Az asszony el is indult a fiuval és a midőn a Hatvan utcai temetőn keresztül mentek a fiu hirtelen neki esett az asszonynak, földhöz vágta, lábával nyakára térdelt, és ruhájából kivette a pénzes zacskóját és az abban levő 7 frt 20 krt elrabolta, de mielőtt elszaladt volna az asszony fejébe egy néhány hatalmas ökölepást mért úgy, hogy a szerencsétlen eszméletlen állapotban feküdt a sírok között. A midőn feleszmélt a merénylőnek már csak hült helyét találta. A rendőrség azonban már kinyomozta a tettest **L ó s** András csavargó személyében, akit kihalgatása után átadják a kir. ügyészségnek.

? **Az asszony.** Tokaji János régen vizsgálkodásból él a feleségével, aki különben elváltan él tőle. Tegnap az utcán megtámadta, a miért ma a rendőrség vonta felelősségre.

? **Lopás a vasutnál.** A III-ik ker. kapitányságtól vesszük a hírt, hogy az államvasutak indoházánál újabb lopás történt. A rak-tárakból eltolvajlottak ugyanis egy zsák krumplit. A tettest a rendőrség körözi.

SZÍNHÁZ.

Pályázat színházunkra.

Debreczen város pénzügyi bizottsága szombaton délután tartotta ülését a városháza nagytermében **S i m o n f f y** Imre kir. tan., polgármester elnöke alatt.

Ez ülésnek igen fontos tárgya volt a színházra kiírandó pályázat feltételeinek megallapítása.

E feltételek legfontosabbjai: 5000 frt évi segély a szinigazgatónak a városrészéről. A szinigazgató tartozik állandó festőt tartani, tartozik a város közönsége igényeinek megfelelő társulatot szervezni.

E szerint 12—12 első rendű külön-külön szerepkörtbetöltő férfi és nő tag szerződteendő. A karszemélyzet, 12 nő és 12 férfi tagot számláljon. Szerződtesen továbbá a vállalkozó két tánczosnét és egy tánczost; legalább 27 tagból álló zenekart, mely katonai is lehet, azonkívül egy karmestert.

Az előadások okt. 1-étől április 30-ig tartanak péntek nap kivételével minden napon.

Köteles a szinigazgató helyetteséről gondoskodni és azt mindjárt a szinidény kezdetén a polgármesternek írásban bejelenteni.

A szinügyi bizottság a feltételeket elfogadta és megtette az intézkedéseket arra, hogy azok kinyomassanak.

A pályázatot mára jövő héten kiírják és pedig november 27-én déli 12 óráig terjedő határidővel,

Ezzel aá ülés véget ért.

Komédiásnők a taborban.

— Operette 4 felvonásban. —

(Premier.)

A német santanokat megjárt „**S o l d a t e n s t r e i c h**” című, **G o t h o v** Grünsse által jobb ügyhöz méltó buzgalommal megzenésített s operettnek elnevezett fércmunkát **K o m o r** Gyula „**K o m é d i á s n ö k a t á b o r b a n**” névre elkeresztelve lefordította magyarra, persze nem a legékesebb módon.

A darab mesejét adni valóban emberfeletti munka volna, olyan összevisszaságban, egymástól eltérőleg következő jeleneteket eddig még csak elképzelni is aligha merészkedhettünk volna. Nagy láрма jellemzi az egész darabot. Egy csomó komédiás, meg katona lármázik az egész darabon végig s végeredményben annyit tudunk meg, hogy egy czirkusz társaság Szenteczából Plevljeig eljut.

A mi a darab zenéjét illeti, az valóban kár a librettóhoz. Van benne néhol melódia, itt ott felcsillámlik egy egy érdekes rész s a nagyszámu indulók némelyike igazán ügyes komponistára vallanak. Közös saajtsága a librettó s zenének ez, hogy mindkettő csak a karnak van írva. Soló-szám alig fordul elő benne, egy két belépőt kivéve, a melyek közül a **F o r g á c h** hadnagy serenádja, mint legfölbemászóbb ragadja meg legjobban a közönség figyelmét.

A szereplők mind jól játszottak, minden igyekezetekéi belefekették e rájuk elismerés tekintetében nagyon rosszul kamatozó tőkébe. **P a j o r** Enilia, mint komédiásnő ügyeseu, élénken mozgott s a közönség nem egyszer megtapsolta. A **N y i l a s s y**, **K r é m e r**, ifj. **N é m e t h** János és **L o c s a r e k n é** kitűnő humora most is megtette a maga hatását, általános derűtségben tartva a közönséget. **H a d a y** fess huszárezredmester volt, a mig a többiek limonádé szerepeikből igyekeztek valamit akceptálhatót csinálni. **G ö n d ö r**, mint zsidó katona szintén sok derűtséget szerzett.

Az egész slendriánságban egyedül a negyedik felvonásban előforduló toborzó birt érdekességgel. **G a b o n a** Gyula balletmester belanításában az ügyes **H a l m a y** nővérek továbbá **N á d a s s y n é** és **B á r d o s** Irma tánczolták. A kitűnően előadott tánczot a közönség megismételtette.

Vasárnap zzufolt ház nézte végig a darab második előadását.

A darabot **H e v e s s y** kifogástalanul adte

Mindentféle.

× **Óriási gépkalapácsok.** Harmincöt év előtt, mikor Krupp gyárában az első százmázsás gépkalapácsot felállították, a legügyesebb gépészek is kételkedtek ennek gyakorlati használatában. Ma már sok nagyobb kalapács van. Magában a Krupp-féle gyárban van 60 tonnás, a St.-Chamondi gyárban 80 tonnás, a creuzoti Schneider-féle hámorban 100 s a pennsylvániai. Bethlehem-hámorban 125 tonnás kalapács. Vannak ezenkívül több helyen víznyomású kovácsprekek, melyeknek még nagyobb hatóerejük van.

Mikor jön el már . . .

Mikor jön el már az az óra,
Hogy megláthatlak kedvesem,
E szi szerelmes dobbanásra
Ajkadra mikor hinthetem? . . .

. . . Ha majd a fának sárga lombja
Zörögve az avarba hull,
E szív szerelmes dobbanásra
Többé nem íj földálmítól.

Ejön el ó az édes óra,
Meglátlak szép szerelmemem!
Meglátjuk egymást még mi ó meg,
Egy szelb hazában — odafenn

— **Szellemes mondások.** A rnság férfiaknál hiba, a nőknél szerencsétlenség. — A legszemérmesebb nő is megméltat a világnak bájából, annyit, amennyi szükséges hogy szépek tartásuk. — A női derék köré isten teremtette a legtermészetesebb övet: a férfiakat. — A frakk olyan kabát, melyből hiányzik a discretió. — A decolletage többet mutat, mint a menyit szabad és kevesebbet, mint a menyit — akar. — Vannak aszonyok a kik hamarabb tudnának választani két férfi, mint egy férfi s egy — toilette közt. A szobrász nem alkothat olyan tökéletes Venust, hogy a nő ne találja egy még tökéleesebbet — saját tükrében. — Az első ősz hajszál a férfit gondolkodóvá teszi, a nőt kétségbeejti. — A milói Venus kétezzer év óta áll piedestálján és azt hiszem, egyre azon gondolkozik, hogy ha élő volna, milyen divat szerint öltözködne?

Közgazdaság.

Budapesti gabonatórzsde.

— A „Debreczeni Hírlap” távirata. —

Budapest, nov. 8.

Készáru szilárd.

Oszai buza	—
Tavaszi buza	7.06—7.08.
Oszai rozs	—
Tavaszi rozs	6.47—6.49.
Oszai zab	—
Tavaszi zab	6.16—6.18.
Május juniusi tengeri hataridőre	4.47—4.49.

Sertéspiacz. Budapest-Kőbánya, 1895. nov. 8.

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronkint 400 klgron felüli sulyban) 56 — krtól 57 krig. Öreg közép (páronkint 300 400 kgr. sulyban) — 54, — krtól 57, — krig. Fialat nehéz (páronkint 320 klgron felüli sulyban) — 54 krtól 55 — krig. Fialat közép (páronkint 251 320 klgr. sulyban) — 54 krtól 55 — krig. Fialat könnyű (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban) — krtól — krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) — krtól — krig. Közép (páronkint 220—280 klgr. sulyb.) — krtól — krig. Könnyű páronkint 220 klgrig terjedő sulyban — krtól — krig. III. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 klgr. felüli sulyban) — 56 krtól 57 — krig. Közép (páronkint 220—260 klgr. sulyban) — 56 — krtól 57 — krig. Könnyű (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) — 55 — krtól 56 krig.

Sertés létszám: 1895. évi november hó 6. napján volt készletben 2592 darab, 1895. évi november hó 7. napján felhajtott — drb. 1895. nov. hó 7. napján elszállított 341 drb. 1895. nov. hó 8. napjára maradt készletben 2291 drb. A hizott sertés üzletirányzata: változatlan.

REGÉNYCSARNOK.

Zátonyok.

— Amerikai regény. —

Irta: **Bárá Perfall Antal.**

Angolból fordította: **Madzsar Gusztáv.**

30

Csak egy ember volt, a ki felvilágosítást adhatott, épen ez a Taylor. a kinek meghalt atyjától a mostani tulajdonos Crosby-Ranchot megvette; de az az ember sokszor látta őt Peoriában, mikor még Crosby szolgálatában állott; fel fogja ismerni benne Smidt Henryt, a gyilkost.

Taylor ugyan részeges volt, ilyen embereknek nincs emlékező tehetségük, és Smidt is nagyon megváltozott, azonfelül épen jelenlétének valószínűtlensége vált javára.

Tudakozódott arról a helyiségről, a melyben az a részeges rendszeren megfordulni szokott, inkább abból a célból, hogy azt gondosan kerülje, mint hogy Taylort felkeresse. — Valami zugkorcsmát neveztek meg.

Már elhatározta magát, hogy maga utazik Peoriába, ott könnyen megtudhatja a többi, hiszen új telepítvény volt, melyen előtte idegen népesség lakott. A szándéka kivételét megelőző estét valami benső nyugtalanságtól üzetve az utcákon kóborolva töltötte. Weltz Bernát foglalkoztatta, ki önkénytelenül mindig a „Columbia” gépészenek alakjában jelent meg előtte. Anélkül, hogy akarta volna, egyszerre Taylor törzskorcsmája előtt állott. Hangos beszéd hallatszott ki s egy hegedűnek a hangja.

Gyors elhatározással lépett be. Az első pillanatra megismerte Taylort az ivóban egy csomó ittas ember közt, mindnyájuk felett kimagasodott széles vállalival és a legittasabb is volt valamennyi között. Külseje a legnagyobb elzülést árulta el, tekintete annyira megüvegesedett, olyan homályos volt, hogy Henrynek nem kellett tőle félni; várakozva ült le egy asztal mellé.

Egész beszélgetésük durva tréfálózásból s ostoba nevetésből állott. Patrik szidott valakit, a kivel nem régen veszekedett volt. — Egyszerre az ittasok szokott merev tekintetével, melybe önkénytelenül vegyül valami vizsgálódó és csodálkozó, épen Henry-re nézett át. Smidt ismerte ezt a tekintetet és vére mégis fejébe szállott. Ez a pillantás örökkévalóságnak látszott.

Taylor közönyösen fordult el ismét, nem ismerte meg.

Ennek a részegesnek szánta feleségül Crosby a leányát, mert gazdag embernek volt a fia, Smidt Henrytől, az akkor még becsületes munkástól megtagadta, őt kigunyolta és szemtelennek nevezte. Az a gyűlölet, mely akkor kezét ütésre készíté, most ismét elfogta, most nem érzett bánatot, nem volt gyilkos többé, hanem olyan becsülete volt saját szemében, mint az előtt.

Ez a gondolat elfeledtett vele minden félelmet.

A másik asztalhoz az emberek közé ment, italt kért és belevegült a beszélgetésbe. Taylor arcának egy vonása sem változott meg, Smidt szorgosan vizsgálta, de elgyöngült, gözölgő fejében a legcsekélyebb emlékezés sem ébredezett.

Smidt nagyon ügyesen fordította a beszédét Petrolára, az új telepítvényre; neki holnap ott dolga lesz.

— Derék ember lehet ez a Weltz ur?

— Derék? Szemtelen szerencséje van — fakadt ki Patrik. Ostoba Szerencse! Ide jön rongyosan, mint egy csavargó, egy csomó pénzzel a zsebében; az ördög tudta honnan vette; nem tisztá ez a dolog, ha az ember látta ezt a fickót.

— Ön látta? Olyan rongyosan? Hol? — kérde Henry, a ki emberére talált.

— No, hol láthatam volna! Peoriában Williamnál. Éppen kelet felől jött, mint egy csavargó, mint egy csavargó, mint egy gazember.

Taylor arca vörös lett a dühtől, visszaemlékezett hajdani verességére.

— Miért jött mint valami csavargó, ha

egy csomó pénz volt a zsebében? — kérde Henry, teljes közömbösséget színlelve.

— Hisz ez az, azért mondom, hogy a dolog nem tiszta. Később valami hajótörésről, vagyis ilyesfélékről fecsegték az embereknek! Gyanus dolog, ismerjük már az ilyeneket.

— Igazán hajótörésről? Mikor volt az? Henry azon fáradozott, hogy e véletlen által ne zavartassa meg ítéletét.

— Mikor? Igen, mikor?

Patrik hasztalan gondolkozott.

— Négy évvel ezelőtt, annyira ideje lehet, hogy a birtokot megvette — mondá egyik a társaságból.

Patrik nem figyelt oda, gonosz mérgében fejét rázta és nevetett.

— Ostoba dolog — ostoba, hogyan jutott ez a fickó Crosby-Ranchhoz. Sejtelve, fogalma sem volt semmiről, mindenféle ostobaságot fecsegett össze-vissza. Na, azt el kell mesélnem. Ugyanez este volt Williamnál, alig szagoli még be, mikor éppen — Crosby-Ranch akkor a mienk volt, ha atyám olyan — az ördög vigye el.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

Többeknek. Felelős szerkesztőnk gyöngélkedése alkalmával szerkesztőségünkhez érkezett számos részvét beadakozásokra örömmel jeletjük ki hogy szerkesztőnk állapotában kedvező fordulat állott be.

V. I. Kisasszonynak Helyben. Levél megy. Fő utca 1650. Szintén

B. Gézáne. Helyben. Ajánljuk önnek az „Angyal-föld”-et. Bővebb felvilágosítást nyújt az igazgatórág.

Hentallerné Pauli Mariska urnő felléptével.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ

Idénybérlet 37 szám.

Páratlan bérlet 37 szám.

Kedden 1895. november 12-én.

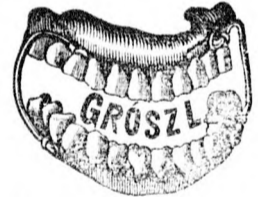
Királyfogás.

Operette 3 felvonásban.

Korszakunk követelménye!

Egy fog 1 frt 50 kr.

F O G A K

készítettnek

G r ó s z L a j o s

fogtechnikai műtermében

Budapest, Kerepesi ut 6. sz.

Kerepesi-bazár II. em. (ezelőtt magyar-utca) a legjobb amerikai anyagból. Egész fogsorokat ugyanezen arányban

(Alapított 1878.)

Ünnep- és vasárnap is található d. u. 5 óráig.

Gyermekjátékok

és
alkalmi

ajándéktárgyak

a legutányosabb árban beszerezhetők

Szent-Királyi Tivadar

műiparúru üzletében.

Hirdetmény!

A magyar osztálysorsjáték második osztályának húzása december 6-án kezdődik és december 14-éig tart.

Az első osztályban ki nem huzott osztálysorsjegyeknek ezen húzáshoz szükséges megújítása, minden további jogok elvesztésének terhe mellett, november 26-ig eszközendő, és pedig kizárólag a sorsjegyeken jelzett elárusítónál.

Teljes sorsjegyek, melyek az első osztályban nem nyertek, a második húzásban résztvesznek a nélkül, hogy ezek megújításának szüksége fennforogna.

Vételsorsjegyek — a míg a készlet tart — és pedig: egy egész sorsjegy 80 koronaért, egy tized sorsjegy 8 koronaért és egy huszad sorsjegy 4 koronaért az ismert elárusítóknál kaphatók, a kik egyszersmind mindennemű felvilágosítással szolgálnak. Megrendelésekkel kérjük ezekhez (nem mi hozzánk) fordulni.

Budapest, 1895. november 1-én.

Magyar Osztálysorsjáték Igazgatósága.

I.

Egy Millió

Nyeremények

000.000 koronára nyerhető a legszerencsésebb esetben

államilag

jóváhagyott

Magyar osztálysorsjátékon,

melynek

nagy

nyereményhúzása

1895. december 6—14-ig ejtetik meg.

Vétel sorsjegyek:

1 egész 40 frt. 1 tized 4 frt.
1 fél 20 „ 1 huszad 2 „

(Portó fejében 5 kr., ajánlott levélért 15 kr. és nyereményjegyzékért 10 kr. fizetendő.)

Ajánlja és szétküldi postautalvány ellenében vagy utánvétellel is.

1 jutalom	á	600000	korona	=	600000	korona
1 nyeremény	á	400000	„	=	400000	„
1 „	á	200000	„	=	200000	„
1 „	á	100000	„	=	100000	„
1 „	á	50000	„	=	50000	„
2 „	á	20000	„	=	40000	„
2 „	á	15000	„	=	30000	„
4 „	á	10000	„	=	40000	„
10 „	á	8000	„	=	80000	„
27 „	á	6000	„	=	162000	„
100 „	á	2000	„	=	200000	„
200 „	á	1000	„	=	200000	„
1150 „	á	200	„	=	230000	„
20000 „	á	100	„	=	2000000	„
21499		nyeremény		=	4.332.000	korona

Heintze Károly

főelárusító **BUDAPEST,**
Szervita-tér 3. szám.
Sürgönczim: **Lottoheintze, Budapest.**

Hogy a tisztelt közönség különböző számú több sorsjegy birtokában nagyobb nyereménykilátásokhoz jusson, — öt vagy ennél több sorsjegy bevásárlásánál a sorsjegyeket egymástól teljesen eltérő számokat állítottak össze tetszés szerinti egész, fél, tized és huszad sorsjegyekből — a fenti áron.